

РЕШЕНИЕ

№ 193

гр. София, 11.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 50 състав,
в публично заседание на 13.12.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Бойкинова

при участието на секретаря Ива Лещарова, като разгледа дело номер **7432** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 - чл. 178 Административно-процесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл. 68, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр.).

Образувано е по жалба на „Сдружение на администрацията в органите на съдебната власт“ /САОСВ или Сдружението/ – С. и А. Б. Н., председател на УС, срещу решение № 329/12.06.2020 г. на Комисията за защита от дискриминация (КЗД), Петчленен разширен заседателен състав. С обжалваното решение на основание чл. 65 и чл. 66 ЗЗДискр. : 1. се установява по отношение на П. В., че с прекратяване на членственото й правоотношение спрямо нея от страна на председателя на УС на САОСВ в лицето на неговия председател А. Н., е извършена пряка дискриминация по признаци „лично положение“ и „обществено положение“ по смисъла на чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр и дискриминация по смисъла на параграф 1, т. 1 от ДР на ЗЗДискр. – тормоз по признаци „лично положение“ и „обществено положение“ и 2. се установява по отношение на П. В., че с прекратяване на членственото й правоотношение в САОСВ в сравнение с други членове на сдружението, за които също е налице основание отпадане, но за които мерки за неплатен членски внос не са предприемани от страна на сдружението, представлявано от управителя на УС А. Н. е осъществена дискриминация по смисъла на чл. 4, ал. 2 по признаци „лично положение“ и „обществено положение“, 3. се налага на А. Б. – председател на УС на САОСВ глоба в размер на 250 лева за това, че е осъществил дискриминация по смисъла на чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр. по признаци „лично положение“ и „обществено положение“ и

дискриминация по смисъла на параграф 1, т. 1 от ДР на ЗЗДискр. – тормоз по признаци „лично положение“ и „обществено положение“.

В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразност на оспорваното решение, като постановено в нарушение на чл. 146, т. 4 и т. 5 АПК. Поддържа се по отношение на установения с решенето тормоз по признаци „лично положение“ и „обществено положение“, че комисията не е извършила обективен и обстоен анализ на доказателствения материал и по конкретно, че основанието за взетото решение на УС на САОСВ е обстоятелството, че П. В. не е заплащала дължимия към сдружението членски внос. Твърди, че комисията необосновано е приела, че решението за прекратяване на членственото правоотношение на П. В. е основано не на допуснатото от нея нарушение, а на личното и общественото ѝ положение. Изтъква, че прекратяването на членственото ѝ правоотношение се дължи единствено на закона и устава на САОСВ и въз основа на неизпълнение на задължението на П. В. да заплаща дължимия членски внос. Сочи, че факта на неплащане на членските вноски е обективно обстоятелство със законово регламентирани последици. По отношение на извода на комисията за създаване на застрашителна страна, жалбоподателите считат, че от страна на П. В. липсва твърдение за страх и отправена заплаха (физическа или психологическа), за да може да се приеме че е налице „застрашаваща среда“. Поддържа, че по същество административният орган не е изложил мотиви относно приетото нарушение на забраната за дискриминация, осъществено под формата на „тормоз“. Във връзка с установеното с решението извършване на пряка дискриминация по смисъла на чл. 4, ал. 2 ЗЗДискр. по признаци „лично положение“ и „обществено положение“ в жалбата се твърди, че по отношение на П. В. не е имало различно отношение от страна на А. Н. в сравнение с други членове на САОСВ. Претендира, че в административното производство е било безспорно установено обстоятелството, че Г. С. и Р. П. не са членове на САОСВ също поради неплащане на членския внос, а членът М. Н. е платила членския внос за периода 2017-2019 г. директно на УС на сдружението, а не чрез съответната организационна секция. Доводи за незаконосъобразност на административния са изложени и в представени по делото писмени бележки по същество на спора.

Ответникът – Комисията за защита от дискриминация, чрез процесуалния си представител юрк. И., оспорва жалбата. Поддържа, че оспорваното решение е законосъобразен административен акт и не са налице сочените основания за отмяна. Претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Заинтересованата страна – П. В., чрез процесуалния си представител адв. А., оспорва жалбата като неоснователна. Счита решението за правилно и законосъобразно и моли съда да отхвърли жалбата срещу него, като доводи за неоснователност на жалбата излага и в представен по делото писмен отговор от 08.09.2022 г. по същество на спора. Претендира да ѝ бъдат присъдени разноски, съгласно представен списък по чл. 80 ГПК.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и събраните писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е образувано по жалба на П. В. до КЗД с искане да се установи по отношение на САОСВ извършено нарушение - пряка дискриминация под формата на тормоз по признаци „лично положение“ и „обществено положение, както и да се наложат предвидените в закона санкции, затова че членственото ѝ правоотношение е било прекратено поради отпадане, единствено

по причина, че е упражнила правото си на защита, като е обжалвала пред съда решението на ОС на сдружението проведено на 13.04.2019 г. В жалбата са излагат твърдения, че с решение по т. 5 от проведеното на 13.04.2019 г. Общо събрание на САОСВ на основание чл. 34, ал. 1, т. 5 от Устава на САОСВ П. В. е освободена като член на УС на сдружението, което е продиктувано заради направените от нея искания до председателя на сдружението за въвеждане на отчетност в работата на сдружението. В жалбата до комисията излага твърдения, че във връзка с образуваното търговско дело № 838/2019 г., с предмет оспорване на решението на ОС на сдружението проведено на 13.04.2019 г., с което заинтересованата страна е освободена като член УС, на заседание на УС на сдружението проведено на 29.07.2022 г. е прекратено и членството ѝ в сдружението. Оплакванията са, че с решението на УС за прекратяване на членството ѝ, сдружението е извършило неравноправно третиране спрямо нея по смисъла на параграф 1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр., тъй като и други членове не са плащали дължимия членски внос (като напр. Г. С., Р. П. и М. Н.), но спрямо тях УС на сдружението не е предприело действия по прекратяване на членството им.

Не се спори между страните, а и от приетия по делото като доказателство протокол от проведено общо събрание на членовете на С. на 13.04.2019 г. се установява, че са освободени като членове на УС лицата М. З., М. С., И. М., А. Зоксимова и П. В.. Установява се по делото, че това решение на общото събрание е обжалвано от П. В., в резултат на което е образувано търговско дело № 838/2019 г. по описа на Софийски градски съд. От приетия като доказателство по делото протокол от заседание на управителния съвет на сдружението на 29.07.2019 г. е видно, че е прекратено членството на П. В., поради отпадане на основание чл. 22 ал. 4 ЗЮЛСНЦ, във връзка с чл. 21, предложение трето (не внасяне на повече от три вноски за членски внос) от устава. Не се спори между страните, че П. В. не е заплащала членски внос за 2017, 2018 и 2019 г. По делото са приложени ведомости за членски внос за м. 2017, 2018 и 2019 г., в които в графа забележка е отбелязано, че Г. С. и Р. П. не заплатили членски внос за 2017 г., а М. Н. за 2019 г. По делото е представен устава на сдружението, в чл. 21 на който е регламентирано, че отпадането на членство е налице, когато член е изпаднал в забава за повече от 45 дена относно встъпителната си вноска или когато не е внесъл повече от три вноски за членски внос, когато е определено членския внос да се внася на вноски през съответната година, като отпадането се констатира от УС по документите, отразяващи съответните събития и факти и с надлежно решение, с което се прекратява членството. От приложената по делото докладна записка от 04.02.2019 г. (л. 163 от делото), изготвена от К. Н., в качеството ѝ на председател на организационна секция при ИВСС до председателя на САОСВ се установява, че Г. С. и Р. П. са платили членски внос единствено за м. февруари до м. юни 2017 г., като след този период са отказали да плащат членския си внос, като са заявили, че не желаят повече да бъдат членове на сдружението. По делото са приети като доказателства три броя квитанции (на гърба на л. 92 от делото), от които се установява, че М. З. е платила членски внос за 2017, 2018 и 2019 г. Горното обстоятелство е удостоверено и с нарочно уведомително писмо от В. М. - касиер на САОСВ, прието като доказателство по делото. От показанията на разпитания на проведеното заседание на КЗД на 12.02.2020 г. свидетел М. С. се установява, че като цяло в сдружението е имало нездрава атмосфера, в която е имало пререкания между членовете и председателя, изразяващи се в несъгласие с председателя по определени

теми на управлението на сдружението. Свидетелят в показанията си изрично посочва, че не може да определи отношението на председателя към П. В. като специално, както в положителна, така и отрицателна посока.

Въз основа на установените факти и като взе предвид изложените от жалбоподателите оплаквания и извърши проверка на оспорвания акт, на всички основания за законосъобразност, съдът достигна до следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима, насочена е срещу индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21 АПК, който подлежи на съдебен контрол за законосъобразност, съгласно изричната разпоредба на чл. 68 ЗЗДискр. Подадена е в преклузивния срок за оспорване, от активно легитимирани лица – адресати на акта.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Решение № 329/12.06.2022 г. е постановено от компетентен орган, в кръга на правомощията му, съгласно чл. 47 ЗЗДискр. В съответствие с чл. 48, ал. 1 и ал. 2 във вр. с чл. 54 ЗЗДискр. решаващият състав на КЗД е определен с разпореждане на председателя № 1659/06.10.2019 г. Спазена е разпоредбата на чл. 64, ал.1 от ЗЗДискр., като в случая решението е взето с единодушие.

Решението е в предписаната от закона форма, и при постановяването му не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, установени в чл. 50 – чл. 70 ЗЗДискр.

След определяне на докладчика на решаващия състав, е изпълнена процедурата по проучване на преписката и събиране на доказателства, необходими за изясняване на спорните факти и обстоятелства. Страните са били поканени да се запознаят със събраните материали, да изразят становища по тях, както и да ангажират допълнителни доказателства и изложат твърденията си. Процедурата по събиране и проучване на доказателства е приключила със заключение на докладващия преписката, проведени са открити заседания с участие на жалбоподателката и на ответниците. Страните са били изслушани и са приети писмени и гласни доказателства. В съответствие с разпоредбата на чл. 62, ал. 1 ЗЗДискр. страните са били насочени към помирително производство. Въз основа на събраните в производството писмени и гласни доказателства и становищата на страните решаващият състав е постановил решение № 329/12.06.2020 г., с което е приключило производството пред КЗД.

Настоящият състав обаче счита, че при постановяване на обжалваното решение са нарушени приложимите материалноправни норми, както и че същото не отговоря на целта на закона, формулирана в чл. 2 ЗЗДискр., а именно осигуряване на всяко лице на равенство пред закона, равенство в третирането и във възможностите за участие в обществения живот и ефективна защита срещу всички форми на дискриминация.

С императивната разпоредба на чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр. е забранена всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. Пряката дискриминация е налице, когато неравното третиране е основано пряко на защитен признак. За да се приеме, че е налице пряка дискриминация, следва да се установи, че лицата са поставени в сравнима /сходна/ ситуация, която представлява съвкупност от факти и обстоятелства, която по

съществените си елементи е идентична със ситуацията на неравномерно третиране, като нито един от тези елементи не се отнася до защитения признак. Сравнителят е субект, който е поставен при същите обстоятелства като дискриминираното лице, който се отличава единствено по липсата на защитения признак и затова е третиран различно. За да се приеме, че е налице пряка дискриминация, следва да се установи, че субектът, който не е носител на защитения признак, е третиран по-благоприятно, без да има законова причина, поради което може да се предположи, че различното третиране е в резултат на наличието на защитен признак по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. Съгласно изричната норма на чл. 5 ЗЗДискр. за дискриминация се смята и тормозът на основа на признаците по чл. 4, ал. 1, сексуалният тормоз, подбуждането към дискриминация, преследването и расовата сегрегация, както и изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места. Според определението, дадено в §1, т. 1 ДР ЗЗДискр., "тормоз" е всяко нежелано поведение на основата на признаците по чл. 4, ал. 1, изразено физически, словесно или по друг начин, което има за цел или резултат накърняване достойнството на лицето и създаване на враждебна, принизяваща, унижителна, обидна или застрашителна среда. Следователно за да е налице тормоз по смисъла на закона не е достатъчно субективното усещане на лицето, че спрямо него е осъществено нежелано поведение, а е необходимо това поведение да е основано на някой от защитените признаци.

Като фактически основания в оспореното решение са посочени предприетите поредица от действия на председателя на УС, изразяващи се в освобождаването на заинтересованата страна като член на УС и в последствие прекратяване на членството ѝ в сдружението, които са довели до накърняване на авторитета и достойнството ѝ, с оглед на общественото положение което тя заема – главен секретар на Инспектората към Висшия съдебен съвет (ИВСС), юрист с над 15 годишен юридически стаж, докторант по право и преподавател по граждански процес в Нов български университет, като по този начин е създадена обидна за нея среда. Комисията се е позовала на представените по делото ведомости за членски внос, като е приела, че положението на члена М. Б. Н. е идентично с това на П. В., тъй като същата не е заплащала членски внос за над три месеца през 2018 г. За да приеме този извод, комисията не е дала вяра на представените от сдружението разписки за платен членски внос за целия период от М. Б. Н., тъй като е констатирала, че същите не съдържат номер на приходен касов ордер. Според комисията на заинтересованата страна е прекратено членството в сдружението, единствено заради подадената от нея искова молба срещу решението на общото събрание, като този извод се извежда от подадения от САОСВ отговор към исковата молба, в който сдружението изразява становище за недопустимост на предявения иск, поради отпаднал правен интерес, поради прекратеното членственото правоотношение на П. В.. Според комисията тези действия на председателя и сдружението са преднамерени, като се подкрепят и от изготвената пет дни преди заседанието на УС за прекратяване на членството на П. В. докладната записка от К. Н. – председател на организационната секция на ИВСС, с която е уведомила А. Н. за платения членски внос за периода 2017 г. - 2019 г. Горните действия са послужили като основание КЗД да формира извод, че е налице различно третиране по смисъла на параграф 1, т. 7 ЗЗДискр. на заинтересованата страна в сравнение с други членове на сдружението, които не са заплащали членски внос към сдружението, като по този начин са засегнати законни права и интереси на

заинтересованата страна, с настъпване на негативните последици и създаващи застрашителна среда по смисъла на параграф 1, т. 1 от ДР на ЗЗДискр. по признаци „лично положение“ и „обществено положение“.

Законодателят не е дал легално определение на защитени признаци "лично положение" и „обществено положение“. За разлика от други защитени признаци - пол, раса, религия, увреждане, възраст, семейно положение, които са присъщи на човека, защитените признаци "лично положение" и „обществено положение“ нямат еднозначно, изначално прието обективно съдържание. Това предполага и налага установяване и доказване във всеки конкретен случай на значим, обективен, същностен за личността белег, който позволява да бъде прилаган еднакво и който отчита универсалния обхват на закона и абсолютната забрана за пряка дискриминация. В случая такъв белег изобщо не се сочи в жалбата. Такъв белег не може да се извлече и от мотивите на оспореното решение, доколкото са изложени единствено твърдения, че заинтересованата страна е секретар на ИВСС и преподавател по гражданско право в НБУ, но от мотивите на решението не се разбира каква е връзката на това обстоятелство с прекратяването на членственото ѝ правоотношение от една страна, а от друга с установения по отношение на нея тормоз и застрашителна среда. В конкретния случай следва да се установи дали служебното положение, респективно конкретно заеманата длъжност на заинтересованата страна в ИВСС, може да се определи като обективен и същностен за личността на служителите белег или е отличителен, но външен израз на определена категория служители. Изхождайки от обхвата на признака "лично положение" включващ характеристики, равностойни със същностните основни признаци за личността, каквито са полът, расата, здравословното състояние, сексуалната ориентация, възрастта, вярата, следва извод, че други характеристики, които са временни, каквато е заеманата от заинтересованата страна длъжност в ИВСС, не са относими към признака "лично положение" и не подлежат на защита по ЗЗДискр. В случая не се твърди различното третиране да е свързано с притежавани или придобити качества на личността или вътрешноприсъщи признаци, за да се приеме, че се включва в защитения признак "лично положение". Само по себе си по-неблагоприятно третиране не е основание да се направи извод за дискриминация. Необходимо е да съществува причинната връзка между защитения признак „лично положение“ и относителното ощетяване, каквато връзка не се установи по делото. Установените по принцип различия в начините по които се констатира, отпадането членовете на сдружението поради неплащане на членския внос не обосновава същностен за личността признак, който да отличава едно лице от останалите и да покрива съдържанието на признака "лично положение".

Необоснован със събраните писмени и гласни доказателства, е изводът на решаващия състав на комисията, че прекратяването на членството на заинтересованата страна П. В. в сдружението е извършено единствено заради обжалването на решението на ОС на сдружението, с което е освободена като

член на УС, както и че това действие е довело до накърняване на авторитета и достойнството на П. В., с оглед на общественото ѝ положение – главен секретар на ИВСС и преподавател по гражданско право в НБУ. Заинтересованата страна не оспорва факта на неплащането на членския внос към сдружението, както и последиците от неизпълнението на това задължение. В допълнение следва да се отбележи, че решението на УС има само констативен характер, а не конститутивен ефект. Това е така, защото отпадането на членството поради неплащане на вноски за членски внос настъпва по силата чл. 21 от Устава на сдружението, а решението на УС, с което се констатира прекратяването има за цел да създаде яснота за броя на членовете на сдружението към определен момент. Водещо при сдруженията с нестопанска цел е обединението на неговите членове на доброволни начала, като заплащането на членския внос към сдружението е израз именно на принципа на доброволното участие на членовете в дейността на сдружението. Следователно дори и при хипотезата на липса на такова решение на УС по отношение на други членове, които също не са платили членски внос, не би могло да се приеме, че спрямо тях има различно отношение от председателя по признак „лично“ и обществено положение“, тъй като както по-горе се посочи тяхното членство, следва да се счита за отпаднало на основание чл. 21 от Устава, с факта на неплащане на членския внос, а решението на УС само ще констатира този факт към определена дата. За да се определи неравното третиране като пряка дискриминация, следва това по-неблагоприятно третиране да е последица от личното и общественото положение на лицето. В настоящия случай е видно, че има обективен критерий, който не е свързан със субективни белези, особености, качества и признаци, присъщи за личността и съответно относими към признака „лично положение“ и „обществено положение“. От ангажираните по делото доказателства не може да се направи обоснован извод, че е налице дискриминация именно по признак „лично положение“ и „обществено положение“ от страна на председателя на сдружението, така, както е приела в решението си КЗД, тъй като липсват изложени в тази част мотиви.

Наред с това от представения по делото протокол от 14.04.2019 г. на ОС на сдружението се установява, че членът М. Б. З. също е освободена като член на УС. От приетите като доказателства по делото три броя квитанции се установява, че тя е заплатила членския си внос за 2017, 2018 и 2019 г., същите не са оспорени от заинтересованата страна досежно тяхната истинност, поради което съдът изцяло ги кредитира. Горното опровергава извода на КЗД за наличие на различно отношение по отношение на заинтересованата страна П. В. по признаци „лично“ и „обществено“ положение. Както беше отбелязано „личното“ и „общественото“ положение от гледна точка на закона и защитата от дискриминация, предполагат наличие на обективен и същностен за личността белег, който да е в причинна връзка с нежеланото поведение, какъвто не се установява да е съществувал по отношение на заинтересованата

страна. По делото не са налице доказателства или поне твърдения, които да сочат, че заинтересованата страна П. В. е направила опит да заплати членския си внос за 2017, 2018 и 2019 г. и съответно да ѝ е отказано такава. Ето защо и доколкото не се оспорва неплащането на членския внос, заинтересованата страна П. В. не може да черпи права от собственото си неправомерно поведение, като твърди че спрямо нея е осъществено различно третиране в сравнение с другите членове. По отношение на членовете Г. С. и Р. П. се установи, че същите са отказали да плащат членския си внос, като са заявили, че не желаят повече да бъдат членове на сдружението, което е надлежно удостоверено от приетата като доказателство по делото докладна записка от 04.02.2019 г. (л. 163 от делото), изготвена от К. Н., в качеството ѝ на председател на организационна секция при ИВСС. Несъстоятелен и в противоречие със смисъла и целта на закона е изводът на КЗД, че при съмнение относно заплащането на членския внос сдружението е следвало да извърши ревизия и преценка за наличието на основание за отпадане на членството по право на по-ранен етап, а не след оспорването на решението на ОС на сдружението от страна на заинтересованата страна, както и че това е създавало застрашителна среда. Доводите на комисията по отношение на образуваното търговско дело пред СГС, начинът по който е осъществена защитата на сдружението и по -конкретно доводите изложени в отговора към исковата молба, съдът счита за ирелевантни по отношение на настоящия спор, поради което и не следва да ги обсъжда.

По изложените доводи съдът приема, че по отношение на заинтересованата страна П. В. не се установява нежеланото от нея поведение на председателя на САОСВ и на самото сдружение, изразяващо се в прекратяване на членственото ѝ правоотношение със сдружението и което да се дължи на обективното наличие на някой от защитените признаци по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр. Като е достигнал до обратния извод и е приел, че председателят на САОСВ, както и че сдружението са осъществили спрямо П. В., „тормоз“ по смисъла на чл. 5 ЗЗДискр. във вр. с §1, т. 1 ДР, решаващият състав на КЗД е постановил един незаконосъобразен административен акт, който следва да бъде отменен.

При този изход на спора и на основание чл. 143, ал. 1 АПК на жалбоподателите следва да се присъдят направените разноски, съобразно представените доказателства за извършването им. С оглед на разпоредбата на чл. 8, ал. 2, т. 9 от Наредба № 1 от 09 юли 20004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, съгласно която по дела по Закона за защита на дискриминацията за съдебна инстанция, минималното адвокатско възнаграждение е в размер на 1500 лева, неоснователно се явява възражението на заинтересованата страна за прекомерност на адвокатското възнаграждение на процесуалния представител на жалбоподателите.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 АПК Административен съд – София град, Второ отделение, 50-ти състав,

РЕШИ

ОТМЕНЯ Решение № 329/12.06.2020 г. на Комисията за защита от дискриминация, Петчленен разширен заседателен състав.

ОСЪЖДА Комисията за защита от дискриминация, с адрес: [населено място], [улица], да заплати на Сдружение на администрацията в органите на съдебната власт – С., сумата от 1110 (хиляда сто и десет) лева, представляващи разноски за адвокатско възнаграждение и държавна такса

ОСЪЖДА Комисията за защита от дискриминация, с адрес : [населено място], [улица], да заплати на А. Б. Н., ЕГН [ЕГН], сумата от 1110 (хиляда сто и десет) лева, представляващи разноски за адвокатско възнаграждение и държавна такса

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ